

Κάτι που δεν θα μάθουμε ποτέ

Θωμάς Γεράκης

Ιστορικά έχει αποδειχθεί ότι το μέσον της θητείας είναι μια δύσκολη περίοδος για κάθε κυβέρνηση. Οι αρχικοί μήνες του μέλιτος αποτελούν συνήθως ένα ευχάριστο παρελθόν που ξεθωριάζει στις σκιές της αναπόφευκτης κυβερνητικής φθοράς. Ταυτόχρονα, το κόμμα της κάθε αξιωματικής αντιπολίτευσης, μετά τη μικρή ή μεγάλη εκλογική του ήττα, δείχνει να ανασυγκροτείται, να κερδίζει έδαφος, να αυξάνει διαρκώς τις πιθανότητες επανόδου στην εξουσία. Αυτή είναι η συνηθέστερη ροή των πραγμάτων, το αναμενόμενο, το ιστορικά επικρατέστερο πολιτικό επακόλουθο.

Η ισχυρή αυτή πολυετής εμπειρική παρατήρηση δεν φαίνεται να επαληθεύεται από τα διαχρονικά δημοσκοπικά ευρήματα της παρούσης διακυβέρνησης.

Σχεδόν δύο χρόνια μετά τις τελευταίες εθνικές εκλογές, το κυβερνητικό κόμμα κυμαίνεται σε ποσοστά μεγαλύτερα της εκλογικής του επίδοσης και η απόσταση που το χωρίζει από το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης καταγράφεται ευρύτερη από αυτήν των τελευταίων εκλογών. Αξιοσημείωτο είναι ότι η πτωτική τάση που κατέγραφε η Ν.Δ. στην πρόθεση ψήφου τους προηγούμενους μήνες ανακόπτεται, εμφανίζοντας στην παρούσα δημοσκόπηση σχετική θετική μεταβολή.

Η κυβερνητική εικόνα, παρά τις ρωγμές της τελευταίας περιόδου, εξακολουθεί να καταγράφει θετικό ισοζύγιο και μετά από αρκετούς μήνες εμφανίζει και πάλι σημάδια σχετικής βελτίωσης. Ο Κυριάκος Μητσοτάκης με ισχυρό πολιτικό κεφάλαιο και την υψηλότερη δημοτικότητα μεταξύ των πολιτικών αρχηγών θεωρείται μακράν καλύτερος πρωθυπουργός από τον προκάτοχό του Αλέξη Τσίπρα.

Ο ΣΥΡΙΖΑ κατά τη διάρκεια των δύο αυτών ετών στην αντιπολίτευση δεν κατόρθωσε, παρά τις όποιες προσπάθειες, να παρουσιάσει αισθητά σημάδια ανάκαμψης. Αντιθέτως, το δεύτερο έτος της αντιπολιτευτικής του πορείας κατέγραψε χειρότερες επιδόσεις από αυτές που εμφάνιζε κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους. Εξακολουθεί να μην πείθει ως αξιόπιστη κυβερνητική επιλογή, ενώ η αντιπολιτευτική του τακτική ικανοποιεί ένα περιορισμένο ακροατήριο.

Το βασικό πρόβλημα του κόμματος της αξιωματικής αντιπολίτευσης είναι η χαμηλή συσπείρωση της εκλογικής του βάσης. Αν είχαμε σήμερα εκλογές, το ποσοστό του ΣΥΡΙΖΑ θα ήταν χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό που έλαβε στις βουλευτικές εκλογές. Η μεγαλύτερη απώλεια του ΣΥΡΙΖΑ εντοπίζεται κυρίως στους κεντρώους ψηφοφόρους του. Η συσπείρωσή του στην κατηγορία των πρώην ψηφοφόρων του που αυτοτοποθετούνται στον κεντρώο χώρο καταγράφεται πολύ χαμηλή. Η σχετική τάση αύξησης στην πρόθεση ψήφου του ΣΥΡΙΖΑ σε σχέση με την προηγούμενη μέτρηση οφείλεται στην αύξηση της συσπείρωσης ψηφοφόρων του που αυτοτοποθετούνται στην Αριστερά. Ωστόσο, η όποια κυβερνητική προοπτική προϋποθέτει μια αντιπολιτευτική εικόνα και στρατηγική που θα προσελκύει τους κεντρογενείς ψηφοφόρους και δεν θα τους απωθεί. Είναι προφανές ότι η πανδημία, με τις αλλαγές και τις ανατροπές που επέφερε στην κοινωνικοοικονομική κανονικότητα, επηρέασε και τις πολιτικές στάσεις και συμπεριφορές. Είναι όμως μόνο οι συνθήκες της πανδημίας και ο τρόπος αντιμετώπισής τους που καθορίζουν τις σημερινές ερευνητικές καταγραφές; Μάλλον όχι. Από την άλλη, τόσο οι αξιολογήσεις της κυβέρνησης όσο και οι επιδόσεις της αντιπολίτευσης μπορεί να ήταν διαφορετικές αν δεν ζούσαμε τόσο ασυνήθεις καταστάσεις. Αυτό, όμως, είναι κάτι που δεν θα το μάθουμε ποτέ.